

**PREOTUL LOCOTENENT SACHELAR NICOLAE V. FURNICĂ
(5 MAI 1883 - 24 AUGUST 1916) - PRIMUL PREOT MILITAR
ORTODOX ROMÂN CĂZUT PE FRONT.
EROUL DE LA TURTUCAIA**

*Aduceți-vă aminte de mai-marii voștri,
care v-au grăit vouă cuvântul lui Dumnezeu;
priviți cu luare aminte cum și-au încheiat viața
și urmați-le credința. (Evrei 13, 7)*

Părintele Nicolae V. Furnică a fost preot paroh la Parohia Sfânta Treime din Urziceni - de care depindeau Biserica parohială Sfânta Treime (construită în 1866) și Biserica filială Volna-Adormirea Maicii Domnului - cu suplینiri periodice la Bărbulești și Cotorca. A căzut la datorie în Războiul de Reîntregire a neamului la 1916, având gradul de locotenent și fiind primul preot militar erou.

S-a născut la 5 mai 1883, ca fiu al lui Vasile Gh. Furnică și Elena V. Gh. Furnică, din Curcani -Ilfov (azi Călărași), agricultori. Absolvent de liceu, își face stagiul la Regimentul 1 Cetate; eliberat în 1905, cu gradul de sublocotenent în rezervă, se înscrie la Facultatea de Teologie.¹

S-a căsătorit, pe 11 iunie 1906, cu Marioara/Maria Petrescu din Ștefănești, fiica preotului econom Enache Petrescu (paroh de la Parohia/Comuna Radu Negru, Județul Ialomița²) și a Elenei E. Petrescu. Maria era menajeră și avea 17 ani. Vasile și Elena Furnică au avut 4 copii:

* Preot, Catedrala Sfinții Împărați - Urziceni

¹ „Cultul eroilor noștri”, iunie 1922, p. 14.

² Despre preotul econom Enache Petrescu, vezi: Arhivele Naționale Istorice Centrale (în continuare, A.N.I.C.), fond M.C.I.P., Direcția Contabilității, dosar 529/1916, f. 36, 318 verso, dosar 242/1914, vol. II, f. 124, 127, dosar nr. 4053/1912, f. 118; Mădălin-Roberto Dumitrașcu, *Monografia Parohiei Radu Negru, Călărași*, bazată pe documente de arhivă, p. 25-2 - lucrare în manuscris.

Elisabeta - născută pe 24 aprilie 1907 în București, Gheorghe/George - născut pe 4 martie 1910 în Urziceni, Savin - născut pe 25 noiembrie 1912 în Urziceni și Ștefania - născută pe 17 iulie 1914 în Urziceni.³

În 1907, Vasile Gh. Furnică a absolvit Facultatea de Teologie de la București. Teza sa de licență a avut ca temă pe apologetul Tațian Asirianul, devenind astfel primul traducător al operelor acestuia în limba română.

A fost numit la Parohia Urziceni/Sfânta Treime din Urba Urziceni pe 1 octombrie 1907, când apare pe statele de plată cu observația „Hirotonisit preot pe 1 octombrie 1907, Ord. nr. 6422, din 10 octombrie a.(nul) c.(urent) Licențiat în Teologie. Fostul titular pus în retragere din oficiu”. La Urziceni a fost și confesorul garnizoanei.⁴

Nu cunoaștem cu exactitate data, dar între 31 decembrie 1914 și 16 februarie 1915 părintele a primit gradul bisericesc de sachelar.⁵ Oricum, în perioada 1907 și 1916 părintele Nicolae Furnică a fost singurul licențiat în Teologie din parohiile rurale ale Județului Ialomița.

În timpul pastorației părintelui Nicolae V. Furnică la Parohia Urziceni, biserica parohială și biserica filială au fost în bună stare, așa cum reiese din procesele-verbale de inspecție din 27 iunie 1908, 20 iunie 1909, 30 martie 1910, 25 aprilie 1911 și 11 iulie 1914. Acesta înființase câte un pangar la bisericile parohiei și realizase reparații la Biserica „Adormirea Maicii Domnului”.⁶ De altfel, părintele făcuse diligențe în acest sens pe lângă Administrația Casei Bisericii, de la care a primit o parte din suma necesară, aceasta fiind completată, prin efortul său, de la enoriași și prin donații.⁷ În continuare, biserica a fost ajutată prin donații, grație părintelui Nicolae Furnică.⁸

Preotul Nicolae Furnică s-a implicat și în viața culturală a orașului Urziceni. Astfel, în 1911 era casier al societăților „Cultura” și „Liga

³ A.N.I.C., fond M.C.I.P., Direcția Contabilității, dosar 529/1916, f. 361; dosar 4247/1910, f. 262; Serviciul Județean Călărași al Arhivelor Naționale, Fondul IOVR Călărași, dosar F 5.

⁴ *Administrația Casei Bisericii, Anuar. 1909*, București, Tipografia Cărților Bisericești, 1909, p. 67; *Cultul eroilor noștri*, iunie 1922, p. 14.

⁵ *Lista de persoanele care au drept de vot la alegerea Consistoriului Superior Bisericesc în cursul anului 1915*, în „Biserica Ortodoxă Română”- supliment, XXXIX, nr. 4, iulie 1915, p. 34.

⁶ A.N.I.C., fond M.C.I.P., Direcția Contabilității, dosar 1732/1908, f. 1, f. 24; dosar 1704/1913, f. 26.

⁷ *Idem*, dosar 4053/1912, f. 115, f. 123; dosar 2599/1915, f. 6; dosar 270/1915, f. 7, 8, 9.

⁸ *Idem*, dosar 2599/1915, f. 27; dosar 2802/1916, f. 2, 4 verso.

Culturală” - secția Urziceni.⁹ Cum era de așteptat, acesta participă și la sărbătorile orașului. Astfel, pe 10 august 1913, împreună cu colegul său Călin Georgescu, a luat parte la inaugurarea noului local de școală și la punerea pietrei de temelie a Palatului Comunal din Urziceni. Cu acest prilej, cei doi preoți au săvârșit o slujbă religioasă, iar la recepție, preotul Nicolae Furnică a închinat pentru Mihail Gh. Cantacuzino, „iubitul șef al ialomițenilor”¹⁰.

*

La intrarea României în Primul Război Mondial, părintele Nicolae V. Furnică a fost mobilizat, pe 15 august 1916, ca preot militar în Regimentul 75 Infanterie.

Acesta se numără printre cei 36 de preoți mobilizați, semnarii motiunii adresate, pe 21 iunie 1916, Părintelui Protopop al preoților de armată: „*Subsemnații, preoții mobilizați din Eparhia Sfintei Mitropolii a Ungrovlahiei, concentrați pe ziua de 20 iunie a.(nul) c.(urent), văzând că unii din colegii noștri, rânduți la diferite unități ca preoți în timp de campanie, astăzi nu mai sunt trecuți în numărul celor mobilizați, știind că acești frați au umblat pe căi lăturalnice și s-au sustras de la îndatorirea obștească, aducând prin asemenea acte asupra noastră, a tuturor, desconsiderare și blam - ba unii au încasat și primă de echipare, provocând prin această chestie hotărâri ca cele știute și îndepărtându-ne și pe noi de la beneficiile leale ale oricărui mobilizabil - noi, subscrișii, detestăm din tot sufletul conduita acestor frați, echivalentă cu o dezertare condamabilă de la cea mai sfântă datorie impusă până și celui din urmă cetățean și vă rugăm să binevoiți a cerceta și a face, pentru cinstea corpului preoțesc și pentru a nu mai plana asupra noastră acest blam, să fie readuși la locurile lor, după ce mai întâi le veți da dojana duhovnicească cerută de asemenea rare împrejurări, spre a sluji de pildă și altora*”¹¹.

Părintele Nicolae V. Furnică a căzut în luptele de la Turtucaia.

Ce am găsit, concret, în literatura de specialitate nu ne permite să reconstituim amănunțit participarea în război a preotului locotenent Nicolae Furnică. În cunoscuta lucrare a iconomului Constantin Nazarie, *Preoți în lupta pentru făurirea României Mari. 1916-1919*¹², numele lui

⁹ Anuarul „SOCEC”. *România și Capitala București*, anul II, 1911, Editura Librăriei SOCEC & Co., București, 1911, p. 383; „Dunărea”, 6 ianuarie 1911, p. 3.

¹⁰ *Inaugurarea Școlii din Urziceni, de la corespondentul nostru*, în „Deșteptarea Ialomiței”, 15 august 1913, p. 2.

¹¹ Arhivele Militare Române, fond Inspectoratul Clerului Militar, dosar 1, f. 32, 71, apud Gh. Nicolescu, Gh. Dobrescu, Andrei Nicolescu, *Preoți în lupta pentru făurirea României Mari. 1916-1919*, Ed. Europa Nova, București, 2000, p. 37-38.

¹² Constantin Nazarie, *Activitatea preoților de armată în Campania din 1916-1918*, Tipografia Cărților Bisericești, București, 1921, p. 99.

Nicolae Furnică apare pe lista preoților mobilizați și pe lista scurtă de 24 de clerici, de preoți dispăruți (prizonieri sau morți), la numărul 8. În Tabloul personalului bisericilor urbane și rurale din Ialomița¹³, din 14 august 1916, realizat de Protoiereul Județului Ialomița, Preot Iconom Dimitrie Dobre, apare numele „Preot Sachelar Nicolae Furnică – Parohia Sfânta Treime-Urziceni Nicolae Furnică”.

Numele preotului apare într-o cerere a preotului Enache Petrescu către Ministrul Finanțelor, datată 8 noiembrie 1916, care are drept obiect obținerea permisiunii ca el și cântărețul bisericesc al parohiei să doneze bani din salariul lor pentru întreținerea familiilor celor doi gineri dispăruți și celor doi băieți aflați pe front¹⁴:

„Domnule Ministru,

Având pe câmpul de luptă doi gineri preoți, unul Preotul Marin Demetrescu din Călărași, cu o familie compusă din 7 copii, preot la Regimentul 23 Infanterie și unul Preot Nicolae V. Furnică din Urziceni, cu o familie din 4 copii, care a(u) dispărut în luptele de la Turtucaia împreună cu Domnul Colonel Josescu, fie că morți, fie că prizonieri, ambi(i) la Regimentul 75 Infanterie, mai având și doi fii iarăși pe câmpul de luptă, din care unul rănit, Sublocoten(en)t Miron Petrescu, din Regimentul 63 Infanterie și îngrozit de suferințele celor răniți, m-am hotărât, față de modestele mele mijloace, a da din micul meu salariu de 62 lei 64% lunar, câte zece (10) lei pe lună, cu începere de la 1 Decembrie a.(nul) c.(urent) 1916 și până la finele groaznicului războiu, pentru răniți.

De asemenea, Cântărețul Nicolae Vasilescu s-a decis a da și dânsul cinci (5) lei lunar tot cu începere de la 1 Decembrie a.(nul) c.(urent), din salariul său de 15 lei lunar, earăși până la terminarea războiului.

Vă rugăm dar, Domnule Ministru, cu deosebit respect, să binevoiți a dispune ca sumele arătate de noi mai sus să ni se reție lunar din micul nostru salariu, cu începere de la 1 Decembrie a.(nul) c.(urent) și până la finele războiului.

*Cu deosebit respect,/ Preot E(nache) Petru/ Cântăreț Neculaiu Vasilescu”.*¹⁵

Nu am găsit documente oficiale care să facă referire la moartea pe front a preotului Nicolae Furnică. De altfel, mulți ani a fost declarat dispărut, iar zvonurile au circulat. Scriitorul Nicolae Thomescu-Baciu, cunoscut cercetător al meleagurilor Urziceniului, amintește doar că

¹³ A.N.I.C., fond M.C.I.P., Direcția Contabilității, dosar 529/1916, f. 313-319.

¹⁴ Preotul Enache Petru nu a fost singurul preot care a donat pentru armata română. Era o practică în vremea aceea de a dona o parte sau chiar tot salariul armatei române.

¹⁵ A.N.I.C., fond M.C.I.P., Direcția Contabilității, Dosar 529/1916, f. 361.

preotul Nicolae Furnică a căzut pe frontul Războiului pentru Întregirea neamului românesc.¹⁶

În memoriile sale, preotul Mihail Marinescu, mulți ani paroh la Manasia-Ialomîța, amintește participarea „manasienilor” la luptele de pe frontul dobrogean. *„Când s-a declarat mobilizarea, pe ziua de 16 august 1916, animalele au tăcut ca o orchestră care a sfârșit. De atunci înainte au început rechizițiile de căruțe, cai, hamuri, facerea de coviltire obligatorii și goana după rogojini precum și forfoteală de organizare, trenuri încărcate cu soldați și primii ostași trecuți la Turtucaia.*

*Sigur, de la exerciții în timp de pace până la tras în plin, era destul de greu. Comanda se făcea pe dibuite și cu surprize. Când comanda a dat greș, trupa a fost împinsă în Dunăre și manasienii au trecut înot. Satele din Bărăgan, fără de apă, au plătit scump, cu câte o scândură, în încercarea de a-și salva viața. Din Urziceni a plătit Preotul Nicolae Furnică, durerea primă ce s-a înecat în Dunăre.”*¹⁷ Deci, conform științei acestuia, dispariția preotului Nicolae Furnică este legată de trecerea înot a Dunării.

Incertitudinea privitoare la preotul Nicolae Furnică a continuat și în anii ce au urmat, acesta aflându-se pe lista de dispăruți. Astfel, pe Statele de plată din 1917, numele părintelui Nicolae Furnică apare cu mențiunea de paroh la Biserica „Sfânta Treime” din Urziceni. Nici pe 14 decembrie 1918 nu se știa nimic despre el, așa cum reiese din următorul document:

„Sfânta Mitropolie a Ungrovlahiei/ 14 decembrie 1918

Domnule Ministru,

Preotul Nicolae V. Furnică Sachelarie, parohul titular al Parohiei Urziceni, din Județul Ialomîța, fiind mobilizat și nemaiaivând nici o știre despre dânsul, iar parohienii se găsesc în suferință în căutarea de cele religioase, Noi am admis cererea Preotului G.S. Popescu, de la Parohia Crăsanii de Jos din Județul Ialomîța, de a fi transferat în mod provizoriu la Parohia urbei Urziceni din Județul Ialomîța, cu începere de la 1 decembrie curent și vă rugăm, domnule ministru, să binevoiți a dispune cele legale în această privință.

Primiți, vă rugăm, domnule ministru, încredințarea deosebitei Noastre considerațiuni și Arhierasca Binecuvântare.

† Konon Mitropolit Primat/ Director Econ. G.I. ...

*Domnului Ministru al Cultelor (Administrația Casei Bisericii)”.*¹⁸

În Raportul nr. 458 din 8 mai 1936, Primăria Urziceni aducea la cunoștință că: *„În Campania 1916-1918 a murit Preotul Nicolae Furnică,*

¹⁶ Nicolae Thomescu-Baciu, *Urziceni cu 24 ilustrațiuni*, București, Tiparul Românesc, 1943; reeditat în facsmil cu adăugiri, la Editura Anca, Urziceni, 2007, p. 28

¹⁷ Adrian Lucian Scărlătescu, Corneliu Ioan Stan, *Manasia în Manuscrisul Părintelui Mihail Marinescu (1640-1972)*, Editura Anca, 2011, p. 56.

¹⁸ A.N.I.C., fond M.C.I.P., Direcția Contabilității, dosar 687/1918.

preot al Regimentului 75 Infanterie, care a luat parte în primele lupte la Turtucaia, 20-25 august 1916 și Preotul Nicolae Furnică nu s-a mai înapoiat nici până azi, fiind dat ca dispărut."

În 1940, preotul Grigore N. Popescu scria că părintele Nicolae Furnică a tras cu mitraliera dintr-un pom până la ultimul glonț și apoi a fost sfârtecat de bulgari cu baionetele.¹⁹

Un frumos tablou este făcut părintelui erou din Urziceni în revista „Cultul eroilor noștri”, din iunie 1922, p. 14: „Preotul Furnică V. Nicolae, Sub-Lt. în rezervă, de la Reg. 75 Infanterie Urziceni. Absolvent de liceu, își face stagiul la Reg. 1 Cetate. Eliberat de aici în 1905, cu gradul de Sub-Locot. în rezervă, se înscrie la facultatea de teologie și, în 1907, se hirotonisește ca Preot la Urziceni, unde e și confesorul garnizoanei de acolo.

Suflet distins și bun creștin, pentru soldați a fost un aprig educator militar, iar la declararea războiului a luat parte cu elan la toate luptele din Dobrogea, nu numai îndemnând și îmbărbătând soldații, dar chiar luptând cot la cot cu ei. Moare ca un erou printre eroi, la 24 August 1916, la Turtucaia, luptând cu arma în mână. Corpul său nu s-a mai găsit. Se crede că, în potopul de foc ce vărsau vrăjmașii noștri neîmpăcați asupra trupelor noastre, ar fi fost fărâmițat de schije obuzelor Germano-Bulgărești.

Asemenea fapte de erou nu se uită și ele nu pot servi decât ca o îmbărbătare și ca o lecție pentru educația noastră națională, ca un îndemn măreț de ceea ce fiecare Român este dator să săvârșească și în viitor pentru apărarea scumpei și frumoasei noastre Patrii.

Lasă în urmă o soție resemnată și trei copii – care acuma sunt la Călărași – pentru care eroismul părintelui lor va fi pentru ei o mândrie, o cinste și un imbold de muncă și de dragoste către Neam și Țară."

În amintirea părintelui Nicolae Furnică, colegii și enoriașii săi au hotărât să pună o placă comemorativă la biserica la care acesta slujise. „Țăranul” din 16 iulie 1922 oferă mai multe informații privitoare la diligențele făcute în acest sens:

„În luptele de la Turtucaia, căzând mort Pr.(eotul) N.(icolae) Furnică din Urziceni, preoțimea ialomițeană, în dorința de a păstra neștersă amintirea acestui vrednic păstor, a luat inițiativa așezării unei plăci comemorative în Biserica din Urziceni.

Cu adunarea fondurilor a fost însărcinat Pr. Ec. Dumitru Dobrescu, Protoiereu de Ialomița, iar cu aducerea la îndeplinire a dorinței lor a însărcinat pe Pr.(eotul) Gheorghe Popescu Sachelarie - (din Parohia, n.n.) Coșereni.

În curând se va face dezvelirea plăcii comemorative”.

¹⁹ Grigore N. Popescu, *Preoțimea română și întregirea neamului*, vol. I, Tipografia Vreimea, 1940, p. 46.

Protoiereul Gh. Popescu propunea și crearea unei asociații muzicale, care să se manifeste și cu ocazia sfințirii plăcii comemorative amintite:

„Proces-verbal

Astăzi 10 octombrie 1922

Noi, preoții și cântăreții din cuprinsul Protopopiatului Urziceni, întruniți azi în Catedrala Sf.(ânta) Treime din orașul Urziceni, am hotărât cu toții să punem bazele unei mici Asociațiuni muzicale, cu scopul să unificăm răspunsurile Sf.(intei) Liturghii, spre a fi cunoscute de toți preoții și cântăreții din acest protopopiat, spre a avea un cor al nostru, la orice serbare pe care asociațiunea noastră culturală o va da în cuprinsul acestui protopopiat și mai ales cu ocaziunea sfințirii Plăcii comemorative ce se va așeza în Biserica S.(fânta) Treime din Urziceni, în amintirea și cinstea Pr.(eotului) N.(icolae) Furnică, mort pe câmpul de luptă. Totodată ne obligăm ca, la datele fixate de membrii acestei asociațiuni, să venim regulat la repetițiile respective.

Alegem ca conductor (dirijor) al acestei «Asociațiuni muzicale» pe Pr.(eotul) Gh.(eorghe) T. Vasilescu de la Parohia Malu, fost dirijor al Corului Seminarului Nifon.

Pentru care am încheiat acest proces-verbal.

Protoiereu Gh.(eorghe) St. Popescu/ Dirijor Pr.(eot) Gh.(eorghe) T. Vasilescu/ Membrii (indescifrabil)!”.

Jertfa Părintelui Nicolae Furnică nu avea să fie uitată ușor de locuitorii orașului și de preoții Protoieriei Urziceni. Mărturie stă o invitație a Părintele Protopop de la Urziceni, adresată Episcopului Constanței la 7 iunie 1923, referitoare la sfințirea plăcii comemorative pentru preotul Nicolae Furnică:

„Prea Sfințite Stăpâne,

Avem onoarea a vă aduce la cunoștință următoarele:

În ziua de 24 Iunie 1923 st.(il) v.(echi), fixându-se sfințirea plăcii comemorative pentru Pr.(eotul) N.(icolae) Furnică, mort pe câmpul de luptă în războiul din anul 1916-1918, preoțimea ialomițeană cu toți creștinii din această regiune vă roagă cu deosebit respect, prin mine, să binevoiți a veni în mijlocul nostru pentru a da astfel acestei serbări adevărata ei însemnătate.

Această placă comemorativă este ridicată din donațiunile cucernicilor preoți din Ialomița, ca semn al dragostei și recunoștinței față de Preotul Furnică N.(icolae), care a știut să-și facă datoria și față de biserică și față de țară, sacrificându-și viața pentru apărarea lor.

Placa este gata și se va așeza în biserica unde Pr.(eotul) N.(icolae) Furnică a slujit aproape 10 ani.

Pentru aceea, Prea Sfințite Stăpâne, vă rog cu deosebit respect să binevoiți a ne comunica din timp ziua și ora sosirii în mijlocul nostru, spre a putea lua și

noi măsurile ce vom crede, pentru a face ca vizita Prea Sfinției Voastre în orașul nostru să fie cât mai frumoasă și mai înălțătoare"²⁰.

Placa comemorativă în amintirea preotului locotenent Nicolae Furnică s-a sfințit la pomenirea sa de 7 ani, pe 9 septembrie 1923, la Biserica „Sfânta Treime” din Urziceni, în prezența Preasfințitului Ilarie Teodorescu, Episcopul Eparhiei Constanța, care a săvârșit și slujba de parastas.

Pe placa comemorativă din marmură albă este următoarea inscripție:
„AMINITIRE VEȘNICĂ/ fotografia, de formă ovală, bust a
Părintelui/ VREDNICULUI PREOT/ N. FURNICĂ/ MORT PENTRU
PATRIE/ 1916/ PREOȚIMEA IALOMIȚEANĂ.”

Această piatră de marmură a preoțimii ialomițene s-a făcut la inițiativa preotului Ioan Ciolca de la Parohia Grindu Ialomița.²¹

Odată cu sfințirea plăcii comemorative, clerul și credincioșii au mers la locul destinat ridicării unui Monument în amintirea eroilor căzuți pentru țară și întregirea neamului. Aici, Preasfințitul Ilarie a săvârșit slujba Sfințirii celei mici a apei și a așezat piatra de temelie a viitorului monument.²²

În 1971, placa comemorativă era așezată pe peretele din stânga din sânul (absida) bisericii. Înainte de demolarea vechii Biserici „Sfânta Treime”, noiembrie 2009, placa comemorativă de marmură a Preotului erou Nicolae Furnică era așezată jos, în partea dreaptă, în pronaos, lângă mormântul ctitorilor. În noua biserică, finalizată în noiembrie 2010, este reșezată la loc de cinst.

Am găsit numeroase documente privitoare la discuțiile ce vizau locul unde urma să fie ridicat Monumentul Eroilor, locația inițială fiind alta decât cea de azi - în fața Bisericii Adormirea „Maicii Domnului”- Volna din Urziceni. Vechiul amplasament al Monumentului eroilor, pe care este scris și numele Părintelui Nicolae Furnică, era „în fața cârciumii

²⁰ Document din Arhiva Protopopiatului Urziceni, fără cotă.

²¹ Preotul Ioan Ciolca este autor al monografiei localității *Grindu*, apărută la Tiparul Românesc, București, 1944. La pagina 236, este reprodusă inscripția amintită.

²² Constantin D. Matei, Ion D. Barbu, Stelian Băducu, *Protoieria Urziceni, de la început și până astăzi*, Episcopia Sloboziei și Călărașilor, 2004, p. 94-95, 191-192. Volumul preia această informație din Arhiva Protopopiatului Urziceni. I. T. Vladimir, *Figuri contemporane dobrogene. P.S. Ilarie, Episcop de Constanța*, cu un studiu introductiv asupra Episcopiei Tomisului, Editura Semaforul, Constanța, 1925, p. 80-85, citată în monografia protoieriei și confirmă doar itinerariul vizitelor canonice, evenimentul sfințirii locului destinat pentru ridicarea *Monumentului eroilor* la Urziceni, nu și momentul sfințirii *Plăcii comemorative*, eveniment pe care îl confirmăm din Arhiva Protopopiatului Urziceni și din A.N.I.C., fond M.C.A., dosar 9/1923, f. 50 verso.

lui Mitu al Năstăsoiului", aflată „la un colț de stradă”²³, anume strada Paul Teodoru, astăzi strada 1918.²⁴ Inițiativa construirii monumentului a aparținut Societății Demobilizaților și terminarea lui s-a datorat primarului Miltiade B. Theodoru.²⁵

În programul său prezentat presei la 24 martie 1935, primarul Urziceniului, Gogu T. Mihăilescu, promitea „repararea Bisericii Sfânta Treime și Volna; cumpărarea unui loc lângă primărie pentru amenajarea unui parc comunal în care se va muta și Monumentul eroilor”.²⁶

Că acest monument a fost ridicat în alt loc decât cel pe care se află azi stă mărturie și îndemnul scriitorului Nicolae Thomescu-Baciu, pe care îl adresa primarului Urziceniului, Vasile I. Rădulescu, în septembrie 1938: „Domnule Primar! Desființează, domnule, pedestalul de beton din centrul orașului pe care l-ai primit moștenire. Curăță, te rog, terenul acolo unde a fost Monumentul eroilor, căci tare va fi frumos”.²⁷

Dezvelirea acestui monument era importantă pentru autoritățile locale. Astfel, ziarul „Voința Ialomiței” titra promisiunea făcută de primarul Miltiade B. Theodoru: „(...) Tot în ziua de 23 august, se va face în orașul Urziceni, dezvelirea Monumentului Eroilor morți în Războiul 1916-1918.

Serviciul divin se va oficia de Prea Sfinția Sa Arhiepiscopul Gherontie Nicolau, asistat de Sfinția Sa Părintele Protoiereu Gheorghe Popescu și alți preoți din localitate și comunele vecine.

Sunt invitate toate autoritățile din orașele Călărași și Slobozia, precum și Societățile de Demobilizați din aceste orașe și Țândărei.

Comitetul își dă mari silințe ca serbarea să aibă o frumoasă reușită.

Banchetul va fi de 500 tacâmuri”.²⁸

Monumentul eroilor, pe care la loc de cinste se afla înscris numele eroului locotenent preot Nicolae Furnică, a fost inaugurat la 23 august 1925.²⁹

²³ Nicolae Thomescu-Baciu, Vasile Holeva, în „Bărăganul”, februarie 1933, p. 8.

²⁴ Cf. *Anuarul României pentru Comerț, Industrie, Meserii și Agricultură 1925-1926*, Editura Rudolf Mosse, S.A., București, p. 1947; Constantin Matei, Sorin Geacu, Alexandru Buleandră, Ion Barbu, *Monografia Municipiului Urziceni*, 1996, p. 121.

²⁵ „Voința Ialomiței”, 15 august 1925, p. 2.

²⁶ *Un bun gospodar*, în loc. cit., 24 martie 1935, p. 2.

²⁷ Nicoară Thom-Bak, *În satul meu se muncește*, în „Bărăganul”, septembrie 1938, p. 11.

²⁸ *Informațiuni*, în „Voința Ialomiței”, 15 august 1925, p. 4.

²⁹ Constantin Matei, Alexandru Buleandră, Sorin Geacu, Ion Barbu, *op. cit.*, p. 75, având drept sursă pe Nicolae Thomescu-Baciu, *Urziceni cu 24 ilustrațiuni*, București, 1943, p. 62, indică greșit data inaugurării ca fiind 23 august 1923.

După oficierea unei slujbe religioase la Biserica „Sfânta Treime”, cele circa 4000 de persoane au participat la pomenirea eroilor căzuți pentru patrie, la sfințirea și dezvelirea Monumentului eroilor, în acordurile fanfarei Regimentului 23 Infanterie și în prezența drapelului Societăților demobilizaților din Călărași și Urziceni. Au luat cuvântul Preasfințitul Părinte Gherontie Nicolau, Nicolae Stoicescu, Nicolae Thomescu-Baciu, Tudor Poenaru, Gogu Mihăilescu, Gheorghe Cristodorescu. Președintele Comisiei interimare Urziceni, Miltiade Teodoru, „primind monumentul a promis că-l va păstra și păzi cu sfințenie”.

An de an s-au făcut slujbe în memoria eroilor căzuți în Primul Război Mondial, preotul Nicolae Furnică, unul dintre eroii de la Turtucaia, fiind amintit cu respect și recunoștință. Am putea da multe exemple, dar ne oprim doar la unul: pe 19 mai 1924, în cadrul Conferinței Generale Preoțești la Catedrala Sfânta Treime din Urziceni, s-a făcut o slujbă de pomenire pentru părintele Nicolae Furnică, fost paroh al Bisericii Sfânta Treime din Urziceni, mort pe câmpul de luptă.³⁰

Tot ca o formă de păstrare în amintire, în anul 1929 strada pe care se afla Biserica Sfânta Treime din Urziceni, numită Strada Sfânta Treime, a fost redenumită Strada Preot Nicolae Furnică. Azi poartă numele Gheorghe Doja.³¹

La conferința Cercului pastoral Căzănești, desfășurată în ziua de 23 martie 1930 la Biserica Sfânta Treime, s-a oficiat un parastas pentru eroii, ctitorii și preoții ce au slujit în acel lăcaș de cult, deci și pentru părintele Nicolae Furnică, preotul erou.³²

Din dosarul pensiei de urmaș al Mariei Furnică³³ aflăm mai multe amănunte despre viața acesteia, după moartea soțului său, în încercarea de a-și crește copiii.

Pe 9 mai/6 iunie 1919 a primit de la Ministerul de Război, Serviciul Contenciosului, un certificat prin care era anunțată că părintele Nicolae V. Furnică „a încetat din viață în ziua de 24 august 1916, în luptele date la Turtucaia, fiind lovit de gloanțele inamice”, după mărturia sublocotenentului în rezervă Vasile Costean. Decesul părintelui a fost constatat și în instanță, în Ședința din 7 decembrie 1920 a Tribunalului Ialomița, în prezența martorului Ligi Mușon.

³⁰ „Tomis”, 15 iunie 1924, p. 62

³¹ *Buletinul Camerei de Comerț și Industrie Călărași*, septembrie-octombrie 1929, p. 47.

³² *Serviciul Județean Călărași al Arhivelor Naționale*, fondul I.O.V.R. Călărași, dosar F 5, Lt. Furnica Nicolae, f. 5, 15, 20, 21, 27, 28, 56-57.

³³ *Ibidem*.

Tot din acest document aflăm că din 22 octombrie 1918 văduva Maria Furnică s-a mutat, împreună cu cei 4 copii, în Călărași, pe strada Eliade Rădulescu nr. 27.

În 1921, dintr-o adresă a preotului econom Enache Petrescu către Protoieria Județului Ialomița, reiese că Maria Furnică pierduse o fiică și din cei trei copii rămași, doi erau studenți la București, fiind întreținuți de familia sa.³⁴

Pentru că avea nevoie de ajutor pentru a-și crește copiii, între 1922 și 1943 aceasta a făcut mai multe demersuri pentru revizuirea pensiei de urmaș, de la gradul de locotenent la gradul de căpitan (așa cum este trecut pe monumentul de lângă Catedrala Urziceni).³⁵

Maria Furnică s-a implicat în activitatea Asociației Preoteselor Ortodoxe din București, înființată pe 23 martie 1932, scopurile acesteia fiind: educativ, religios și filantropic.³⁶

În 1935 fiul lui Nicolae Furnică, Savin, era avocat în Călărași și domiciliu, împreună cu mama sa, în Strada Grivița nr. 167, adresă la care dădea „*Consultațiuni gratuite pentru I.(nvalizi) O.(rfani și) V.(ăduve de război), în fiecare după masă*”.³⁷

Găsirea dosarului cu privire la pensia de urmaș a Mariei Furnică la Serviciul Județean Călărași al Arhivelor Naționale i-a determinat pe autorii volumului *Cartea Eroilor Călărășeni*³⁸ să-l treacă pe Părintele Nicolae Furnică în Lista Eroilor călărășeni din Primul Război Mondial (1916-1918). De asemenea, numele părintelui se află și în albumul lui Nicolae Țiripan³⁹.

După ce o perioadă de peste o jumătate de secol, părintele Nicolae V. Furnică a fost uitat, acum este comemorat și exemplul său (re)amintit în fața civililor și militarilor prezenți la slujbele de pomenire a eroilor de la Monumentul eroilor din centrul Urziceniului, lângă Catedrala Ortodoxă „Sfinții Împărați”, din Ziua Înălțării Domnului.⁴⁰

³⁴ Preot Mădălin-Roberto Dumitrașcu, *op. cit.*, p. 26.

³⁵ Serviciul Județean Călărași al Arhivelor Naționale, fondul I.O.V.R. Călărași, dosar F 5, Lt. Furnica Nicolae, f. 5, 15, 20, 21, 27, 28, 56-57.

³⁶ *Ultime informații*, în „Curierul Ialomiței”, 10 aprilie 1932, p. 2.

³⁷ *Cuvânt către invalizi, văduve și orfani de război*, 7 februarie 1935, p. 2; 6 aprilie 1935, p. 4; 27 aprilie 1935, p. 4; 3 iunie 1935, p. 4; 5 septembrie 1935, p. 4; 15 octombrie 1935, p. 4.

³⁸ *Cartea Eroilor Călărășeni*, București, 2010, p. 62.

³⁹ Nicolae Țiripan, *Cartea de aur a eroilor, veteranilor și a operelor comemorative de război din Municipiul Călărași*, Muzeul Municipal Călărași, 2018, p. 50.

⁴⁰ *Ziua Eroilor la Catedrala din Urziceni*, în „Ialomița”, 14 iunie 2016, p. 6.

**PRIEST LIEUTENANT SACHELAR NICOLAE V. FURNICĂ
(MAY 5, 1883 – AUGUST 24, 1916) -
FIRST ROMANIAN ORTHODOX MILITARY PRIEST FALLEN
ON THE BATTLEFIELD. THE HERO FROM TURTUCAIA**

Abstract

Priest lieutenant Nicolae V. Furnică represents another example of Romanian heroes în the First World War. Being mobilized even from the beginning of the hostilities, he paid with his blood for the reunification and dignity of Romania.

Keywords: Nicolae V. Furnică, The First Word War, Turtucaia, hero, priest.